

GUIA | pàg. 34

Fires. Arranca la 26 edició del Lleida Ocasí amb 570 vehicles a la venda al pavelló 4 dels Camps Elisis

| pàg. 41

Literatura. La valenciana Imma López Pavia guanya amb 'Atlas temporal' la 25 edició del Maria-Mercè Marçal

DISSABTE 4
DE MARÇ DEL 2023
Número 14.780 · Any XLII
1,70 €

www.segre.com

Massiva tractorada per exigir solucions a la plaga de conills

Més de mil persones

|| Van participar en la protesta que va tallar carrers de Lleida amb centenars de vehicles

Reivindicacions ||

Demanen ampliar la caça i poder utilitzar biocides a les seues finques agrícoles

Tensió ||

Alliberen a Acció Climàtica conills, alguns moren i ecologistes denuncien maltractament

Les protestes d'agricultors per exigir solucions a la plaga de conills que danya cultius a Lleida guanyen suports en cada nova convocatòria. Centenars de tractors van prendre ahir la capital del Segrià, en una manifestació en la qual més de mil persones van demanar a l'Estat i la Generalitat mesures urgents.

La tractorada va prendre ahir Lleida ciutat.

JORDI ECHEVARRIA

ÉS NOTÍCIA | 3-4

Les dones ja podran avortar quirúrgicament al Pirineu

Després d'anys de marginació territorial, i ben aviat també a l'Arnau de Vilanova

Els quatre hospitals de la regió sanitària de l'Alt Pirineu i Aran –el del Pallars a Tremp, el Sant Hospital de la Seu d'Urgell, el

de la Val i el de la Cerdanya a Puigcerdà– ja poden practicar tant l'avortament farmacològic com el quirúrgic. Així ho

van anunciar ahir el conseller de Salut, Manel Balcells, i la d'Igualtat, Tània Verge, a Tremp.

Salut cedirà una casa als metges rurals

COMARQUES | 11 | LLEIDA | 8

Primer judici contra un policia per delictes greus en les càrregues de l'1-0 a la Mariola

LLEIDA | 10

Agroalimentació i turisme, fonaments de l'economia lleidatana aquest any

ECONOMIA | 21

Lleida
Tàrrrega
Fraga

973 222 020

CLÍNICA
DENTS

Drs. Lamberto

Torna a
somriure!

clinicadents.com

EDITORIAL

Equitat territorial i avortament

Les dones del Pirineu de Lleida podran accedir a l'avortament quirúrgic a la seua comarca i es deixaran de veure obligades a interrompre l'embaràs només farmacològicament o bé a desplaçar-se a altres zones de Catalunya per accedir a aquest dret legal i universal. La conselleria de Salut ha ampliat aquesta intervenció a la regió sanitària de l'Alt Pirineu i Aran, que aglutina les comarques de l'Alt Urgell, Alta Ribagorça, Cerdanya, Pallars Jussà, Pallars Sobirà i la Val. Les entitats feministes venien denunciant des de feia temps que encara que Catalunya és una de les comunitats que més possibilitats ofereixen a la dona per avortar, la desigualtat territorial seguia marcant l'accés a aquest dret. Si la dona volia avortar farmacològicament, tenia més possibilitats de no sortir de la seua comarca. Però, si al contrari, decidia fer-ho quirúrgicament, s'havia de desplaçar a Lleida capital o Barcelona. Així, la dona no sempre tenia opció real de triar quin mètode fer servir per

interrompre l'embaràs, un dret que tanmateix està recollit en la llei a tot Espanya. A les comarques del pla ja va costar molt que les possibilitats que ofereix la llei es concretessin a Lleida, ja que els ginecòlegs dels hospitals de Ponent s'havien declarat objectors i fins fa poc tampoc no es practicaven interrupcions quirúrgiques. Al final, la Generalitat va arribar a un acord amb la clínica NovaAliança i és aquest centre el que garanteix l'equitat territorial a Lleida i aviat també s'incorporarà l'Arnau.

Bé està el que bé acaba i malgrat que amb molt de retard sobre el que estava previst i s'havia anunciat, per fi tota la demarcació lleidatana està en igualtat de condicions per poder avortar segons els terminis previstos de la mateixa manera que l'àrea metropolitana o altres comarques catalanes. El primer que cal és felicitar les dones que porten anys reclamant aquesta equitat i per descomptat a l'administració

catalana que no ha desistit fins a aconseguir convergir el dret dels metges a ser objectors amb el compliment de la llei que permet l'avortament gratuït a la sanitat pública.

Solució per als conills

La multitudinària marxa de tractors i agricultors d'ahir a la capital de Ponent demostra que el problema de la proliferació de conills que està arruïnant les collites dels pagesos no està resolta, ni de lluny. Amb tots els mètodes convencionals, des de la caça fins a les trapes, no n'hi ha hagut prou i la plaga continua amenaçant el camp lleidatà. Si no es pot caçar en zepes, ni es poden utilitzar biocides com el fosfur d'alumini, el primer perquè els prohibeix la UE i el segon perquè ho ha d'autoritzar l'Estat, alguna cosa caldrà fer-hi.

www.segre.com @redaccio@segre.com

SEGRE

Dipòsit legal: L-458-1982.

DIARI SEGRE SLU

PRESIDENT
Robert Serentill Utgés

DIRECTOR
Santiago Costa Miranda
SUBDIRECTORES
Anna Gómez i Marsol
Glòria Farré Lorente
REDACTORS EN CAP
José Carlos Miranda Ester
Joan Martí Alegret
Anna Sàez Mateu

SECCIONS
Esports: José Carlos Monge Clemente.
Societat: Josep Grau Santesmasses.
Economia: Eva Martínez Muruaga.
Comarques: Helena Culleré García i
Raúl Ramírez de Arellano Benito.
Disseny: Anna Barcala Sirvent.
Edició web (segre.com): Carles Díaz Perera
Responsable de Cercle i secretària de
redacció: Maria Terré i Guillaumet.

GRUP SEGRE

Gerent d'impressió: Antonio Herrera Dorado
Publicitat: Josep Pon i Botarda
Administració: Eva Miranda i Cos
Relacions externes: Rosa Reig Crusells
Gestió de persones: Santi Sans Mir
Producció: Carles Duran Codina.
Manteniment: Joan Clivillé Figueras.
Innovació i tecnologia: Ferran Perdrix Sapiña

Redacció, administració i publicitat: Carrer del Riu, 6. 25007 Lleida. Tel. 973 248 000. Tel. "Club del Subscriptor" 973 248 008. Fax redacció: 973 246 031. Fax publicitat: 973 229 076. Fax administració: 973 224 688. Apt. de correus: 543 **Planta d'impressió:** Carrer de la Premsa, 2. 25660 Alcoletge. Tel. 973 196 600. Fax: 973 197 001. **Delegacions:** LA SEU D'URGELL. Avinguda Pau Claris, 8 entresol. Tel. 973 360 202. TARREGA. Xavier Santesmasses (delegat). Governador Padules, 2. Tel. 973 310 414. MOLLERUSSA Avinguda del Canal, 7. Tel. 973 603 772.

VOX POPULI

Lluís @llurabadà

«La pagesia està tipa de les destrosses de la plaga de conills. "Si aquesta destrossa la fessin a tots els que treballen a l'administració i els roseguessin el sou, potser hi posarien remei", diuen els manifestants... i tenen tota la raó.»

Aïda Gascón @AidaGascon

«Pagesos llencen conills vius i morts a les portes dels Serveis Territorials d'Acció Climàtica a Lleida. Alguns agonitzen. Les guineus són un dels depredadors principals dels conills. Prohibiu als caçadors caçar-les i l'ecosistema és recuperat de la destrossa que han fet.»

Joan Lluís Bozzo @JoanLluísBozzo

«Tall d'oca, pallussa, favassa, cap de trons, tros de quòniam, sapastre, tòtila, babaua, carallota, mocosa, malparida, botiflera, galifardeua, bordegassa, beneita, sòmimes, enze, tanoca, gamarussa, talosa, pollosa, culd'olla... Quan et treguis el C1 ja m'entendràs.»

Ramon Boleda

«Que hàgim reunit tanta gent avui demostra que el problema dels conills és molt greu»

Portaveu de la plataforma Pagesos o Conills

MARC CERÓN OPINIÓ PER EMPORTAR

Reescriure el passat

Si una obra s'ha tornat arcaica, no seria millor ensenyar allò que es pretén canviar?

LA CONTROVÈRSIA sorgida amb textos de Roald Dahl (pare de *Matilda* o *Charlie a la fàbrica de xocolata*) del qual diverses generacions han llegit alguna de les seves obres, han estat reeditats en anglès amb correccions que "cancel·len" referències susceptibles d'ofendre sensibilitats. Una editorial vol que ara les persones obeses ja no siguin "grasses" sinó voluminoses, la cara de la directora d'escola de *Matilda* ja no és "de cavall", les bruixes no s'amaguen darrere

es permet donar l'oportunitat al lector de poder jutjar i entendre un context històric i social a través de l'art, que no deixa de ser un mirall del seu temps. Dedueixo que es posa en dubte la nostra maduresa, la nostra educació (tan devaluada actualment) i se'n vol tractar d'idiotes. Si una obra s'ha tornat arcaica i filla d'un temps que millor superar, no seria millor ensenyar allò que es pretén canviar? El gran sacrificat d'aquesta onada de puritanisme no és més que l'esperit crític.

de feines com mecanògrafa o caixera sinó que són científiques i directives... Ens tornem a trobar –un cop més– una llarga escalada de censures disfressades de pretextos socials. Cas similar al que fa uns anys es va fer en qüestionar *Allò que el vent s'endugué* o que portà Disney a retirar pel·lícules perquè eren racistes. I ves a saber, el pròxim encara serà el Quixot suprimint la paraula "boig" del seu contingut. En tots casos, sense excepció, hi ha el reflex d'un mal molt estès, que consisteix a imposar la correcció política davant tot allò que incomoda o no s'ajusta a la moral col·lectiva. Què es pretén? Es vol vetllar per la igualtat i els drets generals o no

Al final, si es pretén prohibir una cosa, aquesta més llaminera serà! Tal com ens estem posant en certs temes, el dia de demà auguro que als meus nets els explicaré la història de la Caputxeta i el llop amb una protagonista major d'edat que balla un vals amb un llop vegà dins una relació consensual i igualitària. O potser Sant Jordi serà la llegada d'una princesa republicana i un drac sense foc als queixals que mantenen una relació triangular amb un cavaller pacifista de samarreta amb eslògan. En definitiva, que si es vol canviar el contingut d'un llibre, la recomanació seria editar-ne un de nou amb un títol diferent, potser seria la millor opció, no?

EL MÉS LLEGIT A SEGRE.COM

1

Acusen un psiquiatre d'estafar dos pacients

La Fiscalia demana 6 anys de presó per a un psiquiatre de Lleida acusat d'estafar milers d'euros a dos pacients. Entre el més llegit ahir.

2

Multitudinària manifestació per la plaga de conills

3

A concurs el baixador de la línia de la Pobla a Lleida

El baixador de la línia de la Pobla a Lleida ciutat que s'ubicarà al polígon El Segre surt a concurs i entrarà en servei l'any que ve.

ENTREVISTA SANITAT

El conseller de Salut, Manel Balcells, va estar ahir a l'hospital de Tremp per anunciar amb la titular d'Igualtat que tots els hospitals del Pirineu ofereixen ja practicar l'avortament quirúrgic (vegeu la pàgina 11). En aquesta entrevista concedida a SEGRE, explica que el seu

departament vol incrementar els plusos salarials i facilitar habitatges per atreure facultatius a les zones rurals. Balcells també aposta per implantar serveis territorials que englobin tots els hospitals i per la telemedicina en salut mental.

«Volem facilitar habitatges a metges a les zones rurals»

Manel Balcells i Díaz

CONSELLER DE SALUT

M. MARQUÈS

Quants metges i infermeres es jubilaran en un termini de cinc anys a les regions sanitàries de Lleida i el Pirineu?

No tenim dades tan concretes, però se'n jubilaran molts a tot Catalunya els propers anys. A nivell de Lleida i del Pirineu, el percentatge és petit, però malgrat això és significatiu. La jubilació de tants sanitaris en uns anys ens obliga a plantejar les coses com fer serveis territorials, com el de Ginecologia que unificarà l'Arnau i els hospitals del Pirineu. Cada especialitat té una dificultat diferent, però aquests serveis territorials ens han de permetre donar la cobertura necessària en especialitats concretes garantint la qualitat assistencial.

D'altra banda, en els propers anys hem de donar més protagonisme a la infermeria i a les auxiliars (TCAI), cosa que ens ha de permetre intensificar l'atenció domiciliària per substituir en moltes ocasions visites als CAP i, atesa la dispersió territorial del Pirineu, pot ser una bona solució. L'atenció domiciliària de vegades es fa amb infermeres i metges i en aquest sentit es pot dosificar aquesta falta de professionals.

Hi ha alguna estratègia per captar personal en general i més específicament per al Pirineu?

Sí. En diem primar la ruralitat. En aquests moments, a l'Institut Català de la Salut (ICS) ja es fa una mica, però volem que es faci més. Primar vol dir pagar més, però d'altra banda vincular tots els metges que es desplacin a àrees més rurals amb la capacitat formativa i de treball amb serveis organitzats i que no se sentin sols. El problema no és només cobrar més a l'estar lluny de la capital, també hi ha el dels desplaçaments, que no ha de ser amb un vehicle propi, sinó d'empresa, per no pagar la gasolina.

Finalment, hem demanat a la Federació de Municipis, a l'Associació de Municipis i a la de Micropobles que a les zones més rurals de difícil cobertura sanitària es faciliti l'habitatge o que hi hagi models de suport per fidelitzar els professionals al territori.

El plus de ruralitat, que és sobre la taula al conveni de l'ICS i també del Siscat [centres con-

certats], ha de ser un element per millorar l'accessibilitat. El presentarem la setmana que ve, a més d'un altre pla per als professionals, on seran aquestes mesures, com incrementar les places universitàries, les unitats docents per a la formació d'especialistes, la reclamació de gestionar les places MIR que ara té Madrid, i mesures per fidelitzar professionals. Abans els metges de Lleida se n'anaven a Aragó, però ara dubtem que ho facin perquè les condicions del Siscat són millors.

Ara els sanitaris ja cobren un plus de ruralitat?

Hi ha un salarial petit entre els metges de l'ICS, però és insuficient, i per això volem incrementar-lo, així com el d'Infermeria. A més, seria de justícia que també el cobrin els que ja estan treballant aquí [al Pirineu].

Fa uns dies va dir que no tenia sentit que l'Arnau i el Santa Maria tinguin gestions diferents sent públics i estant a tan poca distància. Preveu unificar-ne la gestió, com ja s'ha projectat en altres ocasions?

El que preveiem és que les condicions laborals siguin les mateixes. El que volia dir és que una persona que treballa a l'Arnau i una altra al Santa Maria han de cobrar el mateix. Una altra cosa és qui n'és el ti-

«L'objectiu és que els metges que es desplacin a zones rurals cobrin un plus salarial més alt que ara»

«La jubilació de metges ens obliga a fer serveis territorials entre hospitals»

«La telemedicina és la solució per atendre la salut mental al Pirineu»

GERARD HOYAS

tular (ICS i GSS), però és indiferent perquè ambdós són públics. El que fem amb els convenis és que siguin homogenis i que el que cobri un sanitari sigui el mateix independentment de qui gestioni l'hospital, perquè es tracta de la xarxa pública.

Tenint en compte que el Sant hospital de la Seu passarà a estar gestionat per GSS, es podria unificar la gestió de tots els hospitals de Lleida exceptuant el d'Aran?

No ens ho plantejem. Entre el 2023 i el 2024 estan

compromeses inversions per uns 150 milions en els centres sanitaris de Lleida. Pot detallar algunes actuacions?

Entre aquestes hi ha el projecte per al nou hospital comarcal de l'Alt Urgell; ampliar el de Tremp –ara amb mòduls– i construir un nou CAP per 5,2 milions d'euros que estarà llest el 2028. La setmana que ve vindré a Lleida per explicar les inversions a l'Arnau.

L'hospital de Tremp o el de la Seu tindran UCI?

Ben aviat engegarem el programa *Criticat*, en el qual els

llets de semicrítics estaran monitorats pels experts de l'UCI de l'Arnau.

Què proposen perquè les persones de les comarques de muntanya que pateixen crisis de salut mental no hagin d'anar sempre a Lleida?

Això cal fer-ho amb telemedicina, ja que és molt difícil tenir els recursos. Ja ho estem plantejant. La telemedicina ens ajuda molt. A Tremp es fan TAC, però ho llegeix un radiòleg de Sabadell. Doncs així és com evitarem desplaçaments per salut mental a Lleida.

SANITAT DRETS

Avortar quirúrgicament ja és possible als hospitals del Pirineu i a l'Arnau, en breu

Fins ara les dones només podien fer-ho farmacològicament fins a la setmana 9, fet que va generar protestes de col·lectius feministes || Hi haurà una direcció clínica dirigida per l'hospital de Lleida

M. MARQUÈS

IREMP | Els quatre hospitals de la regió sanitària de l'Alt Pirineu i Aran –el del Pallars a Tremp, el Sant Hospital de la Seu d'Urgell, el de la Val d'Aran i el de la Cerdanya a Puigcerdà– ja poden practicar tant l'avortament farmacològic (ara era fins a la setmana 9) com el quirúrgic, per al qual no tenien autorització, fins a la setmana 14 de gestació. Ho van anunciar ahir el conseller de Salut, Manel Balcells, i la d'Igualtat, Tània Verge, a l'hospital de Tremp. D'aquesta manera, les dones del Pirineu podran disposar del mateix servei que el de les altres regions sanitàries, ja que fins ara s'havien de desplaçar a centres sanitaris situats a molts quilòmetres de distància, cosa que havia provocat protestes dels col·lectius feministes.

A més, Balcells va anunciar que "aviat" s'oferirà l'avortament quirúrgic també a l'Arnau de Vilanova, que malgrat ser l'hospital de referència per a tota Lleida, no el duia a terme perquè els professionals del servei de Ginecologia s'acollien a l'objectiu de consciència, per la qual cosa només pot fer-se a la clínica Mi NovAliança. Balcells va indicar que ben aviat quatre dels 30 ginecòlegs de l'Arnau també practican avortaments. Precisament, l'ampliació d'aquest servei al Pirineu és possible gràcies a l'aliança entre els hospitals del territori.

Així, aquests professionals de l'Arnau es desplaçaran també

Manel Balcells i Tània Verge conversant amb sanitaris a l'exterior de l'hospital de Tremp.

als hospitals de Tremp i Aran, mentre que al de la Seu acudiràn els de la Cooperativa dels Pirineus, que depèn de Sant Joan de Déu, i al de la Cerdanya, de l'hospital de Sant Pau. Els ginecòlegs es desplaçaran a Vielha sempre que l'avortament

quirúrgic sigui de la setmana 10 a la 14. Aquesta setmana s'ha posat en marxa la direcció clínica territorial de Ginecologia i Obstetrícia que, dirigida per l'Arnau de Vilanova, cobrirà tots els hospitals de la província. L'accés al servei d'interrup-

ció voluntària de l'embaràs per part dels hospitals del Pirineu i també per l'Arnau arriba quant totes les regions sanitàries estan implantant aquest nou protocol, que amplia l'avortament farmacològic de la setmana 9 fins a la 14.

Una fita "històrica" per al Govern i els col·lectius feministes

■ "Avui és un dia històric, en el qual aconseguim un dret llargament reivindicat pel moviment feminista: que les dones, visquin on visquin, puguin exercir amb equitat territorial el seu dret a escollir el mètode farmacològic o quirúrgic", va destacar la consellera Verge. En aquesta línia, va afirmar que el Govern tenia "un deute pendent" amb les dones del Pirineu i va deixar entreveure que escolliran el quirúrgic al ser menys problemàtic que el farmacològic estant a casa a quilòmetres de l'hospital. Per la seua part, la membre del Col·lectiu Feminista del Jussà Maria Aleu va celebrar la notícia "després de tanta lluita".

LES CLAUS

Lleida, a la cua. Els hospitals del Pirineu no van començar a oferir l'avortament farmacològic fins al 2021. Al pla, el quirúrgic es va implantar només a la clínica Mi NovAliança també aquell any, perquè els ginecòlegs de l'Arnau eren objectors.

Termini. La dona pot interrompre voluntàriament l'embaràs fins a la setmana 14 de gestació de forma lliure i gratuïta.

Bellpuig projecta un nou dipòsit d'aigua

IREMP | Bellpuig ha aprovat la construcció d'un nou dipòsit d'aigua de 2.000 metres cúbics per garantir les reserves i oferir un bon servei. Els treballs preveuen una inversió de 623.000 euros i han demanat ajuts a l'ACA.

Solsona crea una marca per dinamitzar el comerç

IREMP | Solsona ha creat una marca per dinamitzar el comerç a partir de la identitat local i posa en marxa una campanya coordinada per l'Agència de Desenvolupament Local. La iniciativa compta amb ajuts dels fons Next Generation, i es presentarà dijous.

Jornades gastronòmiques sobre el caviar Nacarii a Aran

IREMP | El Conselh Generau d'Aran i la firma Caviar Nacarii han organitzat aquest mes una nova edició de les jornades gastronòmiques del caviar. Del 10 al 19 de març, vuit restaurants aranesos oferiran un menú protagonitzat per aquest producte del territori.

EMPRESA

Projecte per impulsar noves empreses

IREMP | La Cambra de Comerç de Tàrrrega posa en marxa un projecte d'incubació d'empreses emprenedores per ajudar i acompanyar els seus impulsors a fer viable els seus plans de negoci. El projecte, anomenat *Tàrrrega Ecosistema Emprenedor* (TE2), pretén seleccionar un total de 10 idees de nous projectes per treballar-los durant 6 mesos a les instal·lacions de Cal Trepat.

Un punt de venda amb parades d'art, artesanía, antiguitats, col·leccionisme i filatèlia, entre altres

Diumenge, 5 de març
a la Rambla de Ferran
de 10 a 14 h.

Ajuntament de Lleida

34 Fires. Arranca una nova edició del Lleida Ocasí amb 570 vehicles fins demà.

41 Poesia. La docent de València Imma López Pavia guanya el premi Maria-Mercè Marçal.

INAUGURACIÓ EQUIPAMENTS

Els dinosaures tornen a Isona

El Museu de la Conca Dellà va reobrir ahir les portes després de dos anys i mig de reformes || Més de 300 metres quadrats que recorren la història del Pallars des del Cretaci fins als romans

R. GASQUE

| ISONA | CONCA DELLÀ | El Museu de la Conca Dellà-Parc Cretaci va tornar a obrir ahir les portes després de dos anys i mig de reformes i una inversió de 715.000 euros. “És un somni fet realitat. Teníem un magatzem ple de peces a què havíem de donar sortida, ara per fi tenim un lloc on exposar-les”, va explicar l'alcaldeessa d'Isona i Conca Dellà, Maria Rosa Amorós. El museu mostrarà les noves sales sobre paleontologia, arqueologia i territori.

Justament, les recreacions dels diferents dinosaures que habitaven la Conca Dellà serà un dels punts forts del nou espai. Entre els elements que es poden veure en aquest espai museístic destaca un coll de dinosaure de 5 metres de més de seixanta milions d'anys. Les restes inclouen 7 o 8 vèrtebres de la zona del coll i les primeres costelles d'un dinosaure que va viure al Pallars Jussà.

D'altra banda, el museu també comptarà amb un nombre important d'inscripcions d'època romana, tenint en compte que la ciutat romana d'Aeso (actual Isona) compta amb el conjunt epigràfic romà documentat

El director del museu, Àngel Galobart, mostra el coll de dinosaure a la consellera Garriga i al president de la diputació de Lleida.

UN SOMNI FET REALITAT

Al cap de dos anys i mig de reformes, l'alcaldeessa d'Isona assegura que obrir el museu “és un somni”

més nombrós de la Catalunya no litoral. Algunes d'aquestes inscripcions tornaran a Isona noranta anys després gràcies al dipòsit del Museu d'Arqueologia de Catalunya. Unes peces que havien estat traslladades a Barcelona per la Generalitat republicana amb motiu dels bombardejos de la Guerra Civil que va patir la vila i per evitar-ne la pèrdua.

“Un museu imprescindible”

“És una alegria poder presentar aquest projecte. Aquest museu és un exemple clar del potencial que té el patrimoni arqueològic de Catalunya i situa Isona en el mapa com un lloc imprescindible per visitar”, va assenyalar la consellera de Cultura, Natàlia Garriga.

La remodelació ha tingut dos vessants: el primer ha es-

La consellera de Cultura, el president de la Diputació i l'alcaldeessa d'Isona, ahir al museu.

tat l'ampliació de l'espai físic de l'equipació aportant 260,15 metres quadrats als 346,20 ja existents amb la unió de dos edificis mitjançant passarel·les transparents. Una reforma a càrrec de l'ajuntament que ha comptat amb un pressupost de

400.000 euros. La segona fase ha consistit en la reforma de l'espai actual i la museïtzació, centrada especialment en la part arqueològica, instal·lant pantalles tàctils.

També s'han potenciat els efectes virtuals amb la projec-

ció d'objectes 3D i la recreació d'ambients sonors per traslladar els visitants a milions d'anys enrere.

A més de la inauguració, avui i demà els veïns i veïnes podran visitar el museu en dos jornades de portes obertes.

“Ara tenim ganes que el museu no s'aturi mai més”

■ El director del Museu de la Conca Dellà, Àngel Galobart, es va mostrar molt satisfet per la reobertura de l'espai. Un projecte que, va assegurar, “sorprenderà els visitants per la quantitat de restes paleontològiques i arqueològiques que expliquen, en part, els orígens del nostre territori”.

Per a Galobart, un dels aspectes importants d'aquest *nou* museu és que tindrà espai per rebre peces procedents d'altres equipaments per poder acollir exposicions temporals. “Després d'aquests dos anys i mig treballant a mig gas per les obres i la pandèmia, tenim ganes que el museu no estigui aturat i que tingui sempre novetats”, va assegurar.

RAMON CAMATS || CAVE CANEM

Correu electrònic: ramoncamatsguardia@gmail.com · Blog: <http://rcamats.wordpress.com> · Facebook: <https://www.facebook.com/ramon.camats>

L'Efecte Papageno

Deia un conegut pessimista que només se suïciden els optimistes que ja no poden ser-ho. Els altres, els que no creuen que es pugui ser feliç, no se suïciden mai. El raonament és impecable, qui pensa que tot pot anar bé i es troba que no hi va, es frustra, i de la frustració i del dolor, però sobretot de la impaciència perquè aquest dolor s'acabi, en neixen tots els desitjos de mort. En canvi, qui res no espera, no desespera. Per dir-ho segons la fórmula del realisme sorneguer: un pessimista és un optimista ben informat.

Abans no es trobaven notícies de suïcidis als diaris, ni en general als mitjans de comunicació. Amb un punt de superstició, com sempre que es tracta de qualsevol mort, hom temia cridar el mal temps, provocar el que es volia evitar. El cert és que l'efecte contagi és real. Els entesos fa temps li van posar un nom: *Efecte Werther*, per la novel·la *Les penes del jove Werther*, de Goethe. Explica la història d'un jove que, colpit d'amors, acaba donant-se mort. També ho feren els dos mil que, suposadament, es van suïcidar en acabar la lectura del llibre, alguns imitant el procediment. Els romàntics

Fins ara només hem fet cures pal·liatives, doler-nos per la mort voluntària –o provocada– dels joves

van popularitzar el suïcidi anomenant-lo el *mal du siècle*, però abans de Goethe altres autors ja l'havien exaltat literàriament. Mala cosa és aquesta imitació, especialment entre els joves d'avui, que arreu troben models, i que viuen exposats –voluntàriament– a la xafarderia de les xarxes socials, susceptibles de ser assetjats a través d'elles, i on poden trobar idees, coneixements i fins i tot estímuls per dur a terme la seva intenció.

Ara bé, si l'efecte contagi és un fet, també ho és que és possible desaconsellar el suïcidi a persones que pensen o tenen la intenció de cometre'l. En diuen *Efecte Papageno* pel nom d'un personatge de *La Flauta màgica* de Mozart. Papageno, veient que ha perdut la seva estimada, vol penjar-se, però tres esperits infantils amics seus li ofereixen altres alternatives de vida.

Valgui la metàfora per defensar, fins allà on sigui possible, una vertadera pedagogia de la vida on tothom pugui col·laborar. Fins ara només hem fet cures pal·liatives, doler-nos per la mort voluntària –i de vegades provocada d'alguna manera– dels joves. És hora de fer alguna cosa per tal de prevenir-la.

JORDI ECHEVARRIA

DISSABTE, 4 DE MARÇ DEL 2023

privat

La plaga de conills

Malgrat que tots estem d'acord que cal acabar amb la plaga de conills que està arruïnant molts pagesos, no és agradable de veure com alguns d'aquests animals estan a punt de morir trepitjats per manifestants, periodistes o mossos, ja que era impossible ahir estar en primera línia de l'acte contra la seua proliferació a la conselleria a Lleida sense atropellar-los. N'hi havia molts i amuntegats.

Corbates per a l'ocasió

El conseller de Territori, Juli Fernández, s'està fent famós per les seues corbates ad hoc, és a dir, adequades per a cada ocasió. Ossets per a la neu, estrelles per al Montsec i dijous passat a Lleida floretes, perquè, segons va assegurar, no en tenia de carreteres. Per cert, les tria la seua filla.

la imatge del dia

Tornen els dinosaures

Un centenar de persones es van citar ahir a Isona per presenciar la reobertura del Museu de la Conca Dellà després de dos anys i mig de reformes. L'espai recull el llegat dels últims dinosaures que van habitar Europa.

l'ascensor

Ramon Boleda

Aquest agricultor i portaveu de la plataforma Pagesos o Conills va reunir ahir a Lleida centenars de tractors contra la plaga d'aquests animals.

Maria Aleu

Personifiquem en aquesta integrant del Col·lectiu Feminista del Jussà l'esforç fet per les dones per l'equitat territorial per a l'avortament.

Àngel Galobart

Director del Museu de la Conca Dellà, especialitzat en paleontologia i art romà, que ahir va reobrir després de dos anys d'ampliació i reformes.

José R. Navarro

President de l'Audiència Nacional, els missatges del qual amb el número 2 d'Interior en plena instrucció del cas Kitchen són del tot intolerables.

CLINICACHELAIMPLANTOLOGIA

DIGITAL DENTAL CLINICS

IMPLANTS I SALUT DENTAL

1ª VISITA I ESTUDI GRATIS

ESPECIALISTES EN IMPLANTOLOGIA AMB MÉS DE 30 ANYS D'EXPERIÈNCIA

Lleida 973 28 99 99

Balaguer 973 28 33 33

Mollerussa 973 64 33 33